

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies tertius et quartus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1866

Vita Brevior Auctore Galesinio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72907](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72907)

AUCTORE
ANONYMO.

niensium scriptores memorant. Sigonius ad annum 539 lib. 1 de Epp. Bononiensibus non Parthenium, sed Basilium in S. Stephani templo reconditum putat, quod ceterorum quidem Bononiensium episcoporum sepultura sit nota; non tamen Basilii, qui S. Stephani templum, sub nomine tamen SS. Petri et Pauli, vel inchoavit, vel a Faustiano inchoatum perfectit. Contra Masinius pag. 61 in ecclesia SS. Naboris et Felicis scribit Basilii corpus asservari. Pullienus Luparus, reliquiarum in S. Stephani templo servatarum summam pag. 262 iniens, dubius hæret, utrum Basilii, Parthenii, vel Paterniani reliquæ hoc loci intelligendæ veniant: at Paterniani corpus in æde SS. Naboris et Felicis sepultum esse, ibidemque servari, aiunt Sigonius et Masinius. Casalius Parthenium, hic memoratum, martyrem censet Romanum, una cum Calocero sub Decio occisum et in cæmeterio ad S. Xystum ab Anatolia sepultum, de quibus tom. IV Maji ad diem 19 Maji pag. 501 et seq. actum est: ubi quidem eorum in Gallias translatio memoratur; de Bononiensi vero altum silentium. Bini præterea ejusdem nominis Romani martyres eodem tomo ad diem 17 Maji pag. 26 referuntur. Ut adeo nec mihi quidquam certi ad manum sit, quod de hoc Sancto seu Parthenio, seu Parthemio asseverem.

B u S. Petronium Paternianus, hunc in sede Bononiensi Tertullianus excepit, ut quidem Sigonius tradit. Sedit ab anno circiter 470 usque ad annum forte 485. Corpus conditum in æde S. Felicis. Colitur die 27 Aprilis, ad quem quoque locum habet in Opere nostro.

x Tertulliani successor, secundum Sigonium: colitur die 14 Novembris. Exuvie ejus in æde SS. Felicis et Naboris quiescunt, et in ara, quæ dicitur Crucifixi, venerationi exponuntur.

y Colitur 3 Maji, quem diem vide in Actis.

z Illius pedem in S. Stephani templo servari, Masinius scribit.

aa Innuvit hæc phrasim, Vitam hanc festo S. Petronii pro concione dictam fuisse.

VITA BREVIOR

Auctore Galesinio.

CAPUT I.

Sancti natales, juventus, legatio, et in episcopum consecratio.

C Petronius, Bononiæ episcopus, patre natus est Petronio a, cive Constantinopolitano viro clarissimo et homine litterarum disciplinis egregie erudito. Nam cum is præfecturam prætorii gessit, quæ dignitas apud imperatores amplissima fuit, tum librum de episcopi Ordinatione conscripsit, plenum doctrinæ et Christianæ pietatis b. Hic igitur, ut Græce et Latine doctus erat, sic filium Petronium erudiendum, Christianisque moribus inprimis, atque optimarum artium doctrina instituendum curavit. Itaque Puer brevi in magna rerum cognitione progressus, in sancte vivendi institutis ita profecit, ut frequenti civium sermone ejus sanctitas celebraretur. Spiritu enim Dei ductus, cum rei omnis initium ab oratione fieri oportere, intelligeret, nihil aggredi solebat, nisi primo ecclesiam ingressus, sanctoribus precibus rei agendæ auxilium a Deo imploraret, ad eum unum referens cogitationes, actiones, et studia sua.

perustratis
Egypti soli-
tudibus,
2 Confirmata jam ætate, ardore quodam Christianæ religionis vehementius inflammatus, monachorum in primis amore flagravat, quorum eo tempore disciplina erat in Ægypti solitudinibus quam florentissima. Quare etsi quæcumque illi pie, religioseque agerent, ab aliis ipse cognorat, tamen, cum ad instituti sui rationem non satis esse putaret, ea auribus percepisse, oculis perlustranda

existimavit, tum loca, tum cætera omnia, quæ D studiose audierat. Itaque in Ægyptum venit e, ubi in intimam cremem penetrans, singulorum colloquio uti non destitit, quoad plane cognovit sancta eorum vitæ instituta; inde domum reversus, illam disciplinam tam vehementer amavit, ut litterarum monumentis tradiderit monachorum Vitas d, quas religiose conscriptas, valdeque probatas, iidem monachi amplexi sunt, quasi certas quasdam regulas, in quibus maxime eluceret omnis optima monastici instituti sui ratio.

5 Omni igitur cura et cogitatione Vir religiosus et sacrissimis Christianæ fidei institutis, quo magis in dies contemplatione accenderetur, Ægypti solitudine jam peragrata e, Hierosolymam peregrinari statuit f. Ubi peracta redemptionis nostræ impressa vestigia Christus reliquit versus Deus et Homo. Itaque cum ad eam urbem venit, totus meditationis studio exardescens, Domini sepulchrum inprimis, et reliquia illius sacra rerum gestarum monumenta, ac singula loca, quæ absens intima pietate colebat, præsens veneratus est sancte et religiose. Cumque omnia tandem perlustrasset, incredibili quodam mentis ardore, quo tamen magis ad contemplationem fixa in animo illa hærerent, singulari etiam diligentia eorum situm ac rationem notavit. Quamobrem merito quidem E Theodosii Minoris, qui tum imperabat, religiosissimi principis gratiam, et amorem sibi ita conciliavit, ut is sanctitatis opinione, non minus auctoritatis apud illum obtineret, quam pater obtinisset rerum gerendarum industria g.

4 Nam pietate ad Dei religionem attentissimi a Theodosio viri, et prudentia cognita, Theodosius ejus opera uti voluit in rei gravissimæ tractatione. Conabatur enim eo tempore Nestorius, Constantinopolitanus episcopus, divinarum litterarum studio intemperanter abusus, sanctissimam Catholicæ fidei doctrinam violare perverso dogmate h: ei rei pius princeps Theodosius mature occurrendum arbitratus, universæ Ecclesiæ pastorem et gubernatorem Pontificem Romanum sibi consulendum existimavit. Itaque Petronium, virum sibi probatissimum, Romam legatum misit i, qui rem cum Pontifice Cælestino diligenter ageret. Factum est autem Dei consilio, ut, a quo tempore is a Theodosio missus Romam venit, legati quoque adessent, quos, mortuo Felice, Bononiæ episcopo, qui intus S. Ambrosii, Mediolani episcopi, sodalis extiterat, Bononienses Pontificem rogatum miserant, ut in illius locum successorem sibi episcopum substitueret.

3 Paulo autem ante, quam ii legati Romam adventassent, divina voluntate a S. Petro Apostolo in somnis Cælestinus Pontifex admonitus est, ut, quando Felix, Bononiæ episcopus, e vita hac migrasset, Petronium, qui legatus a Theodosio imperatore missus ad Urbem propediem adfuturus erat, Bononiensibus episcopum præficeret; cum neminem esse idem affirmaret, qui et episcopatus munere religiosus perfungeretur, et Bononiensium desiderium sane justum expleret. Qua quidem re commotus Pontifex, cum jam Petronius simul et Bononienses adessent, ac sua utrique postulata exposuissent, quæ per quietem acceperit, eis ostendit, atque Petronium idoneum Felicis successorem se dare pronuntiavit. De re autem Nestoriana, quam ille Theodosii nomine retulerat, collaudata primum religiosi illius principis pietate, privatim ei respondit, se, ne ea pestifera hæresis latius serperet, œcumenicam, ut moris esset, synodum indicturam k, quæ synodus Ephesi prior sequenti anno l celebrata est frequenti ducentorum episcoporum conventu.

6 Divinæ igitur voluntatis significatione declaratus a Pontifice Bononiæ episcopus Petronius, ut is, qui cerneret, episcopatus onus grave esse, neque facile sustineri, nisi singulari quadam divinarum virtutum præstantia, id primo recusare contendit; at cognita constanti voluntate Pontificis, qui divinitus

et sacrissimis
læstinæ locis,

e

d

c

f

E

g

a Theodosio
uniori, rem
Catholicam
turbante Ne-
storio,

h

i

F Romam ad
Cælestinum
mittitur; a
quo

k

l

Bononiensi-
bus præsul
datur.

A nitus delatum ei munus plane repudiari volebat; illius jussu obtemperavit. Itaque datis, ut Pontifex jusserat, ad Theodosium literis de synodo contra Nestorium Ephesi convocanda. Bononiam Roma profectus est una cum legatis Bononiensibus. Ubi vero ad urbem accessit, effusa omnium ætatum atque ordinum gratulantis civitatis multitudine exceptus, basilicam sancti Petri, quæ tum extra urbem sedes episcopi erat, ingressus, Deo, ut ab ineunte ætate instituti sui erat, religiosis precibus gratias egit. Inde ad explendas optimi pastoris partes, et commoda civitatis procuranda se contulit.

ANNOTATA.

a Verosimillimum id quidem fit ex verbis Gennadii num. 3 exhibitis; non tamen omnino certum: ceterum dubium est admodum, quis fuerit Petronius S. Petronii pater, num Petronius una cum Arcadio consul, num Hispaniarum vicarius, num denique alius quisquam. Vide num. 9 et seqq.

b Eadem de S. Petronii patre Gennadius disertè affirmat.

c De Ægyptiaco S. Petronii itinere verbum non facit anonymus: iter tamen ipsum inficiari nolum, tum quod partim inde forsasse etiam nata sit opinio, illum scripsisse librum de Vitis Patrum, tum quod vitæ monasticæ studiosus admodum fuerit, ut Gennadius tradit.

B d Vide num. 23 et seqq. Comment. prævii. Item Annotata ad cap. 1 Vitæ prioris lit. g.

e Vide Annotata ad lit. c proxime præcedentem.

f Quod ad iter S. Petronii in Palestinam attinet, hic Galesinius anonymum sibi consonum habet num. 12.

g Prudenter Galesinius Petronii cum Theodosio affinitatem silet, ab anonymo non semel repetitam, illiusque apud hunc auctoritatem et gratiam in vitæ morumque sanctitatem probabilis, quam in dictam affinitatem, refundit.

h Vide num. 51 et seqq. Commentarii prævii.

i De S. Petronii ad Cælestinum legatione vide dicta num. 54 et seqq.

k Rerum gestarum in causa Nestoriana series absolute non impedit, quo minus Theodosius post damnatum Romæ Nestorium ad Cælestinum litteras dederit de convocanda in annum sequentem Ephesina synodo, eamque, accepto Pontificis responso, die 19 Novembris Theodosius indixerit. Vide num. 59.

l Cum igitur celebrata sit Ephesina synodus anno 451, Petronius secundum Galesinium Romanen venit anno 450: quod ante mensem Augustum, quo Cyrillum Alexandrinum sententiæ, Romæ in Nestorium latæ, exsecutorem statuit, fieri non potuit, si cum Galesinio ponas, a Petronio Theodosii nomine petitam, et a Cælestino impetratam concilii Ephesini celebrationem. Vide num. 56: Ex anonymo autem consequi videtur, Petronium Romanen venisse sub finem anni 429, vel principium 450.

CAPUT II.

Sancti reliqua gesta et cultus.

Inde existimandum Ariana perfidia reliquiis,

a

Quo autem tempore Bononiam venit, ad pastorem ecclesiæ suæ sedem, cum hæresis Ariana reliquiæ nondum prorsus extinctæ erant, tum nefaria eorum impietate ac barbarorum simul, qui proxime in Italiam irruerant, immani feritate ecclesiæ multæ eversæ ac prostrate jacebant a. His malis in primis, cum is, zelo domus Dei accensus, sibi occurrendum existimaret, primum doctrina et sanctæ vitæ offitiis civitatem instruere, propositoque sancti Ambrosii Mediolanensis episcopi exemplo, fidem Catholicam, Arriana perfidia violatam, restituere summopere contendit. Deinde templa Dei disturbata atque eversa refecit, et alia item nova, quo major ad Dei cultum in dies accessio fieret, summo Bononiensium studio edificavit. Quorum unum Bartholomæo Apostolo,

alterum Marco Euangelistæ, tertium Fabiano et Sebastiano Martyribus, quartum Martino, quintum Barbatiano Confessoribus, sextum Agathæ, septimum Lucie Virginibus et Martyribus consecravit b.

AUCTOR GALESIUS.

b et condendis,

8 Quin etiam templa duo, non longo inter se intervallo disjuncta, magnis rerum divinarum significationibus dedicavit, unum Stephano Protomartyri, alterum Joanni Euangelistæ. In hoc, quod in monte, ex tumulo terræ de industria aggesto, construxit, religiose effinxit montem Oliveti, ubi Christus Dominus, postquam resurrexit a mortuis, stans, discipulis videntibus, ascendit in cælum. In illo, quod, sancto Stephano dicatum, cum ecclesia sanctorum Petri et Pauli, a beato Ambrosio consecrata, conjunxit, diligenter expressit imaginem, et montis, ubi in ara Crucis Dominus sanguinem pro generis humani salute effudit, et sepulchri, in quo idem mortuus conditus est. Quæ vero inter hæc duo templa c planities loco submissiore intercedit, ejus situ celebrem illam, quæ Josaphat vocatur, vallem representavit.

9 Ut autem sollicitus Pastor gregis sui mentes vehementius etiam excitaret ad ardentem Dei caritatem, propositis, quas colerent, sacris imaginibus ad similitudinem eorum locorum, quæ ipse jam præsens Hierosolymis veneratus erat, in ecclesia S. Stephani hæc sancte exprimenda atque effingenda curavit: columnam, ad quam Christus Dominus flagellis est verberatus: Crucem, cui est affluxus: trichinium, in quo idem cum discipulis discubuit: locum item, quo Petrus Apostolorum princeps, postquam se Christi discipulum esse negavit, peccati sui pœnitens secessit: et cubiculum præterea, in quo Gabriel angelus, de cælo missus, Deiparam Virginem salutavit. Quæ omnia sanctissimæ religionis monimenta adhuc magna Bononiensis populi pietate coluntur, augustioremque reddunt ipsam sancti Stephani ecclesiam, quam ille Hierosolymæ nomine appellavit, eamque ob causam vicus, nunc etiam eidem ecclesiæ conjunctus, Hierusalem nominatur.

non modo sacris ædificis,

E

insigni interrim prodigio decoratus, d

10 Dum autem ecclesia ipsa construitur, mirifice operis in Dei nomine edendi occasio est oblata d. Nam faber quidam non tam viribus corporis, quam ingenio fretus, obnixè columnam marmoream, operis et instrumentis adjuvantibus, erigebat: sed funibus, quibus columna tollebat, effractis, ille repentina columnæ ruina oppressus interiit. Ea re audita, beatus Petronius occurrit, orationeque ad Deum habita, fabrum, qui mortuus jacebat, ad vitam divinitus revocavit, omnibus, qui aderant, cum rei admirabilis spectaculo obstupescens, tum Petronii episcopi sanctitatem certatim inter se collaudantibus.

11 Quin etiam rogatu sanctæ Julianæ viduæ ecclesiam sanctis Vitali et Agricola consecravit, quam exædificandam eo loco pecunia sua curarat, ubi illi martyres excruciatii fuerant. Ne vero quid offitii, quod a se proficisci posset, erga populum Bononiensem præmitteret, Theodosii imperatoris, cui carissimus erat, et civium Bononiensium, quos unice in Christo diligebat, auxilio usus, urbis ambitum auxit e. His igitur operibus perfectis, beatus Petronius episcopus, Constantinopolim reversus, pro ea, qua multum apud Theodosium valebat, auctoritate, sacras multas ex ea urbe, aliisque locis reliquias transferendi facultatem impetravit. Quibus reliquiis mox demum inde regressus, cum alia Dei templa a se constructa, tum in primis ipsam sancti Stephani ecclesiam, ac sacella ad cruces quatuor f, quas idem exererat, collocata religiose pieque ornavit.

sed etiam profanis incumbit,

F

e

f

12 Cum ergo, quod ex literarum, sanctæque vitæ studiis, jam adolescens Petronius prudenter ac pie conceperat, id episcopus, tamquam populi sui parens et magister, exemplo vitæ, pietatisque operibus, atque omni pastoralis sollicitudinis offitio comprobasset, ecclesia Bononiensi aliquot annos administrata, mirifice profuit et civitatis pietati, et urbis ornamento. Demum, cum in morbum incidisset,

dum circa annum 450 infatus cum vita ponit, non gregis patrocini.

AUCTORE
GALESINIO.

disset, quo in dies ingravescente, obitus sui tempus instare sentiret, clericos ad se suos vocavit, eisque Ecclesiam, ac fidem orthodoxam, quam gravissima potuit, oratione commendavit. Paulo post, cum omnia Sacramenta religiose percepisset, Deum sancte precatus, Theodosio et Valentiniano imperatoribus, migravit ad cælum *g*, qui multis etiam post obitum miraculis clarus *h*, ut præcipua a Bononiensibus coleretur religione, promeruit *i*. Ejus corpus in ecclesia sancti Stephani sepultum est, quod multis post seculis, divino consilio, civitati ignotum, Innocentio secundo Pontifice, inventum est *k*, dum sacras reliquias Henricus episcopus recenseret, quas in ea ecclesia extare, a majoribus traditum erat. Itaque, invento beati episcopi Petronii corpore, sanctum est, ut, quo die illius obitus, eodem coleretur inventio, biennii indulgentia in octo sequentes dies concessa. Quam ob causam canonicarum horarum Offitium, jam inde ab eo tempore in ejus honorem sancte institutum, illis octo diebus pie religioseque perpetuo celebrat ecclesia Bononiensis *l*.

ANNOTATA.

- a* Vide num. 43 et seqq. Comment. præv.
b Consule de his dicta num. 48 et seqq. Comment. præv.
c Vide de binis hisce templis num. 49 et seqq. Comment. præv.
d Vide de illo miraculo dicta num. 86 et seqq. Comment. præv.
e Vide num. 77 et seqq. Comment. præv.
f Vide num. 67 Comment. præv.
g Sub annum 430. Vide num. 85 et seqq. Comment. præv.
h De miraculis vide num. 83 et seqq.
i Vide de cultu S. Petronii Commentarium prævium a num. 90.
k Inventio corporis S. Petronii aliarumque reliquiarum contigit anno 1141; cujus descriptio, ab auctore æquali et rei gestæ teste oculato facta, mox subjicietur.
l Officium et Missam S. Petronio propria dedi a num. 94.

INVENTIO

Reliquiarum S. Petronii, aliorumque
Sanctorum

Auctore anonymo

C Ex Chronico monachorum S. Stephani
Bononie.Ex occultis
ignoratisque

Cum omnis eloquentiæ præclara urbs Bononia doctrinis inter ceteras mirifice splenderet, variis et altividi in omnibus honoris deferret eminentiam, inclitam S. Stephani ecclesiam, a beatissimo olim Petronio, sanctæ Bononiensis ecclesiæ episcopo, a primævo ædificatam *a*, et Jerusalem typice vocatam, divina pietas visitare dignata est; quam quidem idem Reverendissimus præclaris decoraverat honoribus, et plurimorum pretiosissimis Sanctorum ditaverat reliquiis, easque ne perdidis iniqua aliqua subripiendi crudelissima, aut violenter auferendi quandoque panderetur audacia, diversis occultandi tumulis exhibere curavit solertiam *b*: quarum vero scriptura, non loca, publice dumtaxat nomina posteris denotaverat: inventa enim ipsa scriptura in quodam libro fuerat, quæ intra tres Sanctorum pignora fuisse capsas in prædicta ecclesia asserebat abscondita. Cum autem, jam plurimis exactis temporibus, oblivioni quasi ab omnibus mandarentur, neque a quolibet colerentur, quia ab omnibus ignorabantur, Dominus, inquam, Jesus Christus, qui ante reges et præsides suum sanctissimum nomen jusserat a suis fidelibus presentari, eosque fulgidis fecerat coronis deco-

rari, ipsorum noluit memoriam ab humanis laudibus semper fieri mentibus incognitam vel oblitam, sed ut præclaris laudibus et dignis quotidie a fidelibus celebrentur eorum merita voluit honoribus. Perspecta itaque atque sæpius præmemorata scripta ab abbate, monachis præfatæ sanctissimæ ecclesiæ perlecta, inter se invicem diligenter multotiens quærere cœperunt, et, ubi perscriptæ latuissent capsæ, ab antiquioribus perquirere studere. Cumque de hoc sæpissime eorum animos variis aggravarent opinionibus, ad eorum... *c* quandam sub S. Isidori arca absconditam revocaverunt*: nec enim intueri a quolibet poterat; sed cum præfati S. Isidori basilica noviter ædificaretur, antiqui, qui tunc aderant, ab una parte eam perspexerunt, et prædicto abbati atque monachis ea omnia multotiens retulerunt.

2 Quibus itaque omnibus auditis atque percognitis, prælibatus abbas cum domino Henrico *d*, reverendissimo sanctæ Bononiensis ecclesiæ episcopo, et quibusdam monachis et sapientioribus vicinis communicato consilio, prædictam arcam inquirere cœperunt, et eam, in qua beati Isidori *e* corpus jacebat, seorsum amoverunt, et sic demum cum magno labore vix ad prædictam attingere valuere: erat quippe fortissimo muro circumclusa, et desuper inter eam et superiorem terram et marmoribus valde onerata, atque super eam in marmore quodam insculptum nomen fuerat Symon *f*. Interea vero cum præsentem prædicto domino episcopo et abbate atque monachis *g*, et quamplurimis aliis, qui ad hoc opus exercendum extiterant, prædicta aperiretur, ineffabile corpus invenerunt, et ab utraque parte arcæ litteras postpositas de præfato nomine perspexerunt. His itaque omnibus ita gestis, quæ S. Isidori etiam fuerat, aperuerunt: qua vero aperta, beatissimi corpus *h* aliorumque plurimorum et præcipue Parvulorum ossa, qui pro Christo ab Herode interempti sunt *i*, atque pulcherrimam argenteam capsam, argentea catena colligatam et confixam, invenerunt: quam vero prædictus episcopus cum his, qui secum aderant, diligenter inspiciens, fuisque manibus accipiens, vix eam aperire valuere; in qua vero copiosam multitudinem sanctorum reliquiarum intra mirificum pallium involutam invenerunt. Præ tanto gaudio omnes flere cœperunt: impletum ergo in hoc esse intellexerunt, quod Evangelicus sermo declarare videtur dicendo: » Petite et accipietis, » quærите et invenietis *k*. » Quibus nempe omnibus ita prudenter inspectis, maximas omnipotenti Deo gratias reddentes, de ceteris inveniendis maxima cum diligentia quærere studuerunt.

3 Cumque de hoc inter se invicem altercarent, ad sanctam Crucem in loco, qui a B. Petronio figuraliter Golgotha *l* appellatur, unanimiter pervenerunt, et post ipsam in muro ipsius ecclesiæ divino nutu cum malleis perquirere cœperunt, in quo, divina favente clementia, aliam thecam preciosis reliquiis plenam invenerunt: intra quam etiam capsulam auream pretiosam et aliam argenteam pulcherrimam perspexerunt. In aurea vero quamdam unius clavi partem, defixi in manibus vel pedibus Domini, perspexerunt: in argentea autem quædam de sudario Domini particula continetur, sic enim et antiqua videtur declarari scriptura. Sublata igitur omni scripturarum rerum funditus hesitatione, de ceteris nempe quæstio inter eos vehementissime subintravit: sed qui inter maris procellas Petri sanctissimi dubitationem penitus evacuavit, et potentia suæ dextera erigere solet elisos, solvere compeditos, velocissimum inveniendi, quod concupierant, consilium salubre impertire dignatus est. Est enim in ipsa S. Stephani ecclesia ad instar ejus, in quo Dominus noster Jesus Christus positus fuerat, sepulchrum a B. Petronio fabricatum: in ingressu autem ejus a dextris marmoribus pretiosis arca pulcherrima reperitur condita, in qua S. Petronius manna *m* et varias atque innumerabiles Sanctorum reliquias recondere curavit: